

(TRAFFIC = Trade Records Analysis of Flora and Fauna in Commerce)

Stichting voor Onderzoek naar Gegevens over de Handel in Wilde Dieren en Planten

Tekeningen tot en met bladzijde 103: Marius Kolvoort.

Tekeningen op bladzijde 104: Folder bedreigde uitheemse dier- en plantesoorten.

Veel dieren en planten worden niet gekweekt maar zo uit de natuur gehaald, bijna overal ter wereld, om levend te worden verkocht, of om als grondstof te dienen voor allerlei handelsproducten.

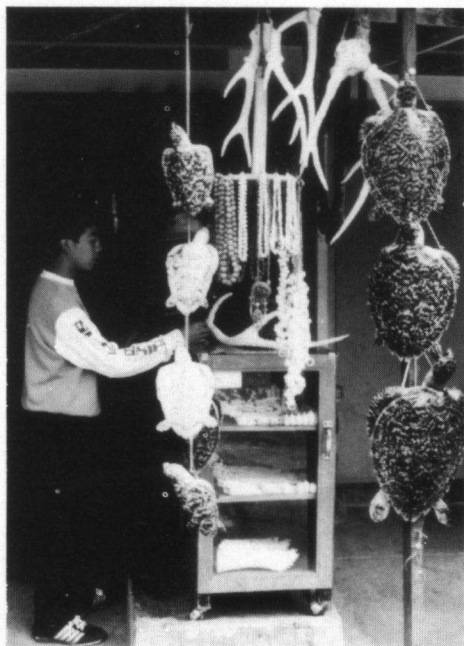
Regelmatig gaat de handel daarin te ver. Dan wordt er zo veel uit de natuur gehaald dat soorten uit grote gebieden geheel verdwijnen, of zelfs overal dreigen uit te sterven.

Waarom TRAFFIC?

Traffic (Nederland) is een organisatie die wil helpen om dat te voorkomen. Daarvoor moeten gegevens over de handel in wilde dieren en planten en hun producten worden verzameld en bestudeerd. Dat doet TRAFFIC. En als het nodig is, brengt TRAFFIC rapport uit aan de nationale en internationale instanties die bevoegd zijn om maatregelen te nemen.

In vele derde wereld landen zijn souvenirs van bedreigde diersoorten te koop. Controle op de naleving van wettelijke bepalingen is veelal onvoldoende.

Foto: Wereld Natuur Fonds.

Maatregelen, die kwetsbare of bedreigde soorten beter tegen de handel moeten beschermen.

TRAFFIC (Nederland) is onderdeel van een groeiend internationaal netwerk. Er zijn nu TRAFFIC-bureaus in Engeland, de Verenigde Staten, Japan, West-Duitsland, Nederland, Australië, België en Uruguay. De activiteiten van al die bureaus worden onderling op elkaar afgestemd. Vaak werken de bureaus nauw samen met de afdeling van het Wereld Natuur Fonds in hun land van vestiging. Zo geeft het Wereld Natuur Fonds-Nederland de Stichting TRAFFIC (Nederland) aanzienlijke financiële steun.

De internationale handel in wilde dieren en planten

De internationale handel in wilde dieren en planten en hun producten is een zaak van miljarden guldens per jaar. De totale vernietiging van natuurlijke leefgebieden van dieren en planten, zoals het kappen van tropische bossen, eist een zeer hoge tol. Daarnaast echter is de handel een van de belangrijkste oorzaken van de geweldige achteruitgang van veel soorten. Voorbeelden van zulke soorten zijn apen, walvissen, panthers, olifanten, neushoorns, papegaaien, schildpadden, krokodillen, orchideeën en cactussen.

Internationale bescherming

De bezorgdheid over de effecten van een ongebreidelde handel in wilde dieren en planten is niet nieuw.

Verscheidene landen hebben al sinds de jaren zestig wetten om die handel binnen hun gren-

zen aan banden te leggen. Maar een internationale handel vereist internationale regelingen. Daarom is in 1973 in Washington een verdrag opgesteld om de handel in kwetsbare en bedreigde soorten en hun producten internationaal aan regels te binden. Deze 'Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora' (afgekort: CITES) -Verdrag over de Internationale Handel in Wilde Soorten Dieren en Planten- werd op 1 juli 1975 van kracht. Er zijn tot nu toe meer dan 88 landen bij aangesloten, en dat aantal breidt zich nog uit.

Nederland kende zelf sinds 1975 de Wet Bedreigde Uitheemse Diersoorten (de Wet 'BUD'), die de Nederlandse handel in kwetsbare en bedreigde diersoorten regelt en is op 18 juli 1984 tot het Verdrag van Washington toegetreden. De Wet BUD wordt aangepast tot BUDEP omdat er ook een lijst met beschermde planten aan toegevoegd wordt. Nederland geeft samen met de andere landen van de Europese Gemeenschap uitvoering aan het Verdrag van Washington volgens een speciale Verordening van die Gemeenschap.

Hoe werkt het Verdrag van Washington?

Het belangrijkste middel dat het Verdrag van Washington kent om zijn doel te bereiken is een stelsel van vergunningen. Zonder zo'n vergunning is geen enkele handelstransactie waarbij kwetsbare of bedreigde soorten zijn betrokken, toegestaan.

Gorilla

Soorten kunnen op twee manieren worden beschermd:

1. voor een groep soorten is de situatie zo critiek, dat het verdrag alle handel in exemplaren van die soorten verbiedt.

Traffic opent kantoor in Zeist

Per 1 oktober 1985 heeft de Stichting TRAFFIC (Nederland) een kantoor betrokken in Zeist. TRAFFIC (Nederland) werd op 1 januari 1984 opgericht als Nederlandse afdeling van het internationale TRAFFIC-netwerk om ook in Nederland een informatiecentrum te hebben betreffende de handel in wilde dieren en planten. De activiteiten van TRAFFIC zijn gericht op het verzamelen van gegevens over deze handel, in de eerste plaats over dieren en planten die onder de bepalingen van de Washington Conventie vallen, om zo het secretariaat van die conventie inzicht te geven over het functioneren van dit internationale natuurbeschermingsverdrag. Daarnaast wordt een archief bijgehouden van alle gegevens van dieren en planten en producten daarvan, die in de handel zijn, om na te kunnen gaan of die handel het voortbestaan van deze soorten in het wild zou kunnen bedreigen.

Sinds de oprichting zijn vanuit Nederland een aantal onderzoeken gestart naar de volgende specifieke probleemgebieden:

- in samenwerking met de Werkgroep Succulenten Bescherming (cactussen en vetplanten) wordt een onderzoek ingesteld naar de invoer van cactussen in Nederland
- er loopt een onderzoek naar de handel in uit het wild ingevoerde cyclamensoorten, waarvoor Nederland een belangrijk doorvoerland is
- binnenkort verschijnt een rapport over de invoer van papegaaiensoorten via de Luchthaven Schiphol in 1982/83
- begin 1986 zal een onderzoek van start gaan over de handel in Europese amfibieën en reptielen.

In samenwerking met andere betrokken natuurbeschermingsorganisaties wil TRAFFIC het publiek bewust maken van de desastreuze effecten op de natuur van ongecontroleerde handel.

Het Wereld Natuur Fonds steunt financieel de activiteiten van TRAFFIC (Nederland).

Directeur van het pas geopende kantoor van TRAFFIC is mevrouw drs. M. van der Plas-Haarsma.

Voor nadere informatie: TRAFFIC (Nederland), 1e Hogeweg 10^{II}, postbus 7, 3700 AA Zeist, 03404-19 438.

Slechts in bijzondere omstandigheden, bijvoorbeeld om mogelijk te maken dat fokgroepen worden gevormd, worden vergunningen verstrekt. Voor zulke transacties, die niet commercieel mogen zijn, moet zowel het uitvoerende als het invoerende land een vergunning afgeven. Voorbeelden van zulke soorten zijn gorilla, tijger, kraanvogels, zeeschildpadden, reuzensalamanders en een aantal cactussen. Al deze ernstig bedreigde soorten staan op Lijst 1 van het verdrag.

2. Een aantal soorten waarvoor de situatie minder critiek is, maar die bedreigd zouden kunnen raken als de handel erin niet geregistreerd en gereguleerd zou worden, staat op Lijst 2 van het verdrag.

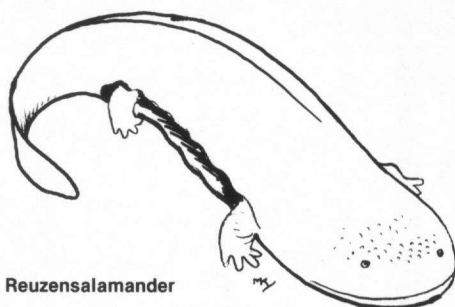
Hoe komen Lijst 1 en Lijst 2 tot stand?

Of: wie maakt nu eigenlijk uit of een soort in gevaar gebracht wordt door de internationale handel?

De lijsten worden in gezamenlijk overleg door de lidstaten opgesteld. Bij de oprichtingsvergadering in Washington is de basislijst vastgesteld. Elke twee jaar vindt een vergadering van de bij de Washington Conventie aangesloten lidstaten plaats en deze vergaderingen worden gebruikt om de lijsten bij te stellen. Alle lidstaten kunnen voorstellen indienen om een soort of een groep soorten of zelfs hele families van dieren of planten op Lijst 1 of 2 te plaatsen. In zo'n voorstel moet duidelijk gemaakt worden waarom de desbetreffende soort bedreigd wordt: wat is de omvang van de handel, gaat het om levende exemplaren of producten zoals bont of ivoor, is er sprake van illegale handel. Wat is de status in het wild, zijn ze nog in redelijke aantallen in de natuur aanwezig en is het verspreidingsgebied groot of juist heel beperkt.

Alle lidstaten maar ook vertegenwoordigers van natuurbeschermingsorganisaties en de handel kunnen hun standpunt naar voren brengen. Ten slotte wordt er in een plenaire vergadering door de lidstaten over de voorstellen gestemd. De door particuliere organisaties uitgebrachte rapporten (waaronder die van TRAFFIC) spelen vaak een belangrijke rol bij de besluitvorming.

Daarnaast wordt veel waarde gehecht aan de wetenschappelijke adviezen van de IUCN (Internationale Unie voor Behoud van Na-

Reuzensalamander

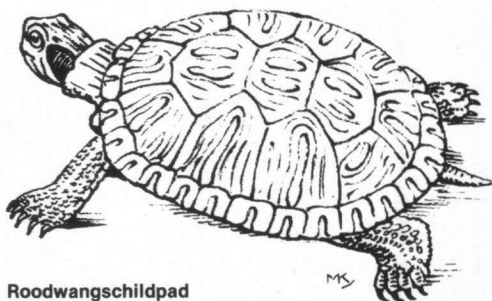
tuur en Natuurlijke Hulpbronnen). Een van de activiteiten van de IUCN is het uitgeven van boeken met wetenschappelijke gegevens over bedreigde soorten, de zogenaamde 'RED DATA Books', die waardevolle gegevens leveren voor CITES.

Knooppunt van actie

Het secretariaat van de IUCN bevindt zich in Lausanne, in Zwitserland. In Cambridge, Engeland, is de Wildlife Trade Monitoring Unit gevestigd, waar men alle gegevens over de wereldhandel in wilde planten en dieren verzamelt en in rapporten publiceert. Die gegevens komen van de TRAFFIC-bureaus en van de lidstaten van het Verdrag van Washington, die verplicht zijn statistieken van de desbetreffende handel bij te houden. Het is ook deze Wildlife Trade Monitoring Unit die de activiteiten van het TRAFFIC netwerk coördineert.

Wat kunt u doen?

Misschien heeft u nooit bij de problemen van de handel in wilde dieren en planten stilgestaan. Misschien heeft u zelfs wel eens van een reis een opgezet dier als souvenir mee teruggebracht, of een ivooren beeldje, of een stuk koraal. Mogelijk verzamelt u schelpen, of vlinders, of orchideeën, of hebt u een vo-

Roodwangschildpad

Foto boven:

Op de luchthaven van Jakarta is te zien dat de volledig beschermde Witte Kakatoe toch zonder schroom uitgevoerd wordt.

Foto onder:

Slachtoffers van een onzorgvuldig vogeltransport, waarbij een groot aantal vogels omkwam.

Foto's: Wereld Natuur Fonds.

lière, of een aquarium of terrarium thuis. Er zijn zo veel manieren waarop wij onbedoeld, aan de bedreiging van soorten kunnen bijdragen!

Ook als dit allemaal niet op u van toepassing is, is het goed om te bedenken dat de handel in zulke souvenirs de natuur in het algemeen

geen goed doet, en dat men bij het kopen van levende of dode dieren of planten, of producten ervan, er op bedacht moet zijn dat er kwetsbare of zelfs bedreigde soorten in het geding kunnen zijn.

Wij hebben de wereld, met alles dat er op leeft, niet geërfd van onze ouders, maar geleend van onze kinderen. Wie het zo bekijkt, is vanzelf voorzichtig met de natuurlijke rijkdommen van die wereld, zodat zijn kinderen en straks hun kinderen, er ook nog gebruik van zullen kunnen maken en er van kunnen genieten.

Wat is CITES?

De internationale handel in wilde dieren en planten, met een jaarlijkse omzet van miljarden dollars, is er de oorzaak van dat veel soorten sterk achteruitgaan. De mate van over-exploitatie ten behoeve van de handel leidde tot ernstige bezorgdheid over de overlevingskansen van vele soorten en daarom werd in 1973 een internationaal verdrag opgesteld om de natuur tegen over-exploitatie te beschermen en om te voorkomen dat de internationale handel soorten in hun voortbestaan zou kunnen bedreigen.

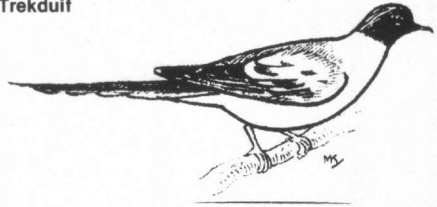
De Conventie over de Internationale Handel in Wilde Dieren en Planten (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora, meestal afgekort tot CITES) werd op 1 juli 1975 van kracht en tot nu toe zijn er meer dan 88 lidstaten. Deze landen verbinden zich om de commerciële handel te verbieden voor een in gezamenlijk overleg vastgestelde lijst van sterk bedreigde soorten en om de handel in andere soorten die bedreigd kunnen raken te reguleren en te volgen.

De doelstellingen van CITES vormen een belangrijk onderdeel van de World Conservation Strategy, die in 1980 gelanceerd werd door het United Nations Environment Programme (UNEP), de Internationale Unie voor Behoud van de Natuur en Natuurlijke Hulpbronnen (IUCN) en het Wereld Natuur Fonds (WWF).

Waarom is CITES noodzakelijk?

Er zijn meer dan 13.000 soorten zoogdieren en vogels bekend en verder duizenden reptielen, amfibieën en vissen, miljoenen ongewervelde dieren en ongeveer 250.000 hogere

Trekduif

planten. In de afgelopen eeuwen zijn door toedoen van de mens voor altijd verdwenen (om maar enkele te noemen): zeventien soorten of ondersoorten van beren, vijf bij de Wolf en Vos, vier bij de katachtigen, tien bij de runderen, schapen, geiten en antilopen, vijf soorten paarden, zebra's en ezels en drie hertachtigen.

De laatste Dodo, een grote niet-vliegende vogel, werd in 1681 gedood op Mauritius en de Trekduif, die honderd jaar geleden nog in reusachtige aantallen voorkwam, werd aan het begin van deze eeuw eveneens terwille van zijn vlees uitgeroeid.

Dodo

Veel soorten gaan in aantal achteruit omdat hun milieu verdwijnt en ze in toenemende mate geëxploiteerd worden door de steeds toenemende wereldbevolking.

Tegenwoordig is de handel een belangrijke factor geworden bij de achteruitgang; door de verbeterde transportmogelijkheden kunnen levende dieren en planten over de hele wereld verstuurd worden. Een dramatisch voorbeeld is de Vicuña, een antilope-achtige verwant van de Kameel, die hoog in de Andes leeft. Vanwege de buitengewoon fijne en warme wol die ze leveren en die zeer gevraagd was in Noord-Amerika en Europa, werden er na de Tweede Wereldoorlog bijna een half miljoen afgeslacht voordat Peru in de jaren zestig beschermende maatregelen nam om de soort te redden.

Handel in wilde dieren en planten is een lucratieve zaak en omvat een groot aantal ver-

Foto boven:
Makaken uit Thailand gesmokkeld naar Brussel en in beslag genomen.

Foto onder:
Op de luchthaven van Frankfort werd een grote partij horens van ernstig bedreigde neushoorns in beslag genomen.
 Foto's: Wereld Natuur Fonds.

schillende soorten, zowel levend als in de vorm van producten. Miljoenen dieren en planten worden jaarlijks over de hele wereld verstuurd om te voldoen aan de vraag naar huisdieren en sierplanten. Bont, leer, ivoor en tropisch hout en hiervan vervaardigde artikelen worden in grote hoeveelheden verhandeld.

Hoe werkt CITES?

CITES heeft een wereldwijd systeem ontwikkeld om de handel in bedreigde wilde dieren en planten en de producten daarvan te controleren, door voor te schrijven dat er vergunningen van de regering nodig zijn voor deze handel. Om vervalsing van deze documenten tegen te gaan, wordt er vaak gebruik gemaakt van speciaal papier en zegels.

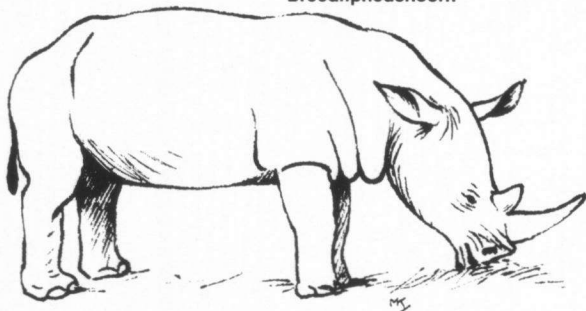
De bescherming van de soorten

De handelsbeperking kent twee gradaties:

De meest bedreigde soorten:

Deze staan op Lijst 1 van de Conventie en dit zijn soorten die direct met uitsterven bedreigd worden, mede door toedoen van de handel. Om in ieder geval het nadelige effect van de handel te voorkomen, worden er geen vergunningen afgegeven voor de internationale handel in deze soorten, behalve in uitzonderlijke omstandigheden.

Breedlipneushoorn

Op deze lijst staan alle mensapen, lemuieren, de Reuzenpanda, veel Zuidamerikaanse apen, de grote walvissen, het Jachtluipaard, gewone Luipaard, Tijger, Aziatische Olifant, alle soorten neushoorns, veel stootvogels, kraanvogels, fazanten en papegaaien, alle zeeschildpadden, enkele soorten krokodillen en hagedissen, de Reuzensalamander, wat soorten schelpdieren, orchideeën en cactussoorten.

Andere soorten in de gevarezone:

In deze categorie vinden wij soorten die gevaar gaan lopen als de handel niet gereguleerd en vervolgd wordt, om te voorkomen dat 'commerciële exploitatie de draagkracht van de soort overschrijdt'. Ze staan op Lijst 2 van de Conventie. Om te voorkomen dat deze soorten in de handel verschijnen onder de dekmantel van minder bedreigde, maar

nauwelijks te onderscheiden soorten, zijn enkele van de laatste ook opgenomen op de Lijst.

Internationale handel in Lijst 2-soorten is toegestaan als er geldige exportdocumenten afgegeven worden door het land van herkomst. Op deze staan ondermeer de soorten uit de volgende families, voorzover ze niet op Lijst 1 staan: alle primaten, katachtigen, otters, walvissen, dolfijnen en bruinvissen, stootvogels, landschildpadden, krokodillen en orchideeën en nog vele andere, zoals de Afrikaanse Olifant, zeehonden, de Zwarte Ooievaar, paradijsvogels, de Coelacanth, enkele soorten slakken, vogelvlinders en zwart koraal.

Overigens zijn er veel landen die strengere bepalingen kennen dan vereist is voor CITES, bijvoorbeeld in het geval dat ze een bepaalde soort van de lijst nog beter willen beschermen

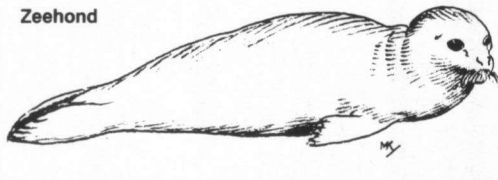
Ivoren beeldje

of ze verbieden alle handel in hun inheemse fauna en flora.

Tijdens de tweejaarlijkse bijeenkomsten van de lidstaten wordt het functioneren van de conventie bekeken en veranderingen van de lijsten besproken. Soorten kunnen van Lijst 2 naar 1 gaan of omgekeerd, opgenomen worden of afgevoerd, al naar de conferentie beslist.

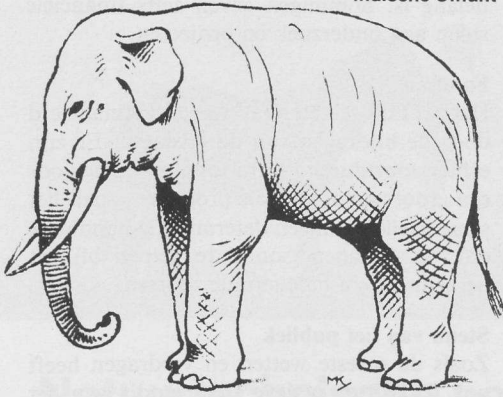
Zeehond

Toepassing

De verantwoordelijkheid voor het toepassen van de CITES-bepalingen ligt bij de lidsta-

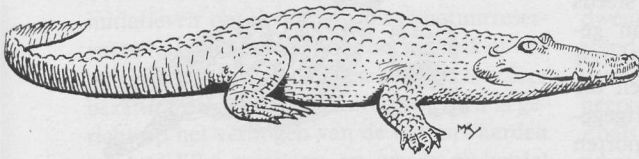
Indische Olifant

ten, die verplicht zijn om voor dit doel een beleidscommissie en een wetenschappelijke commissie in te stellen. In de meeste landen ligt de taak om de CITES-bepalingen uit te voeren bij de douane.

Regeringen zijn tevens verplicht om jaarlijks een rapport te maken dat alle handelsgegevens bevat en dit op te sturen naar het CI-

Krokodil

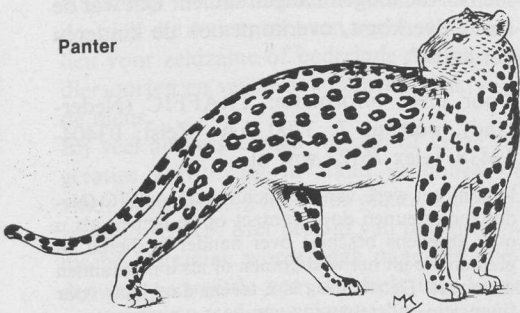

TES-secretariaat in Zwitserland. Om de toepassing van CITES zo effectief mogelijk te maken, fungeert het secretariaat als doorgeefluik bij het uitwisselen van informatie en als verbindingspost tussen de lidstaten en andere autoriteiten en organisaties.

Het volgen van de handel

Ten behoeve van het CITES-secretariaat worden gegevens over de handel verzameld

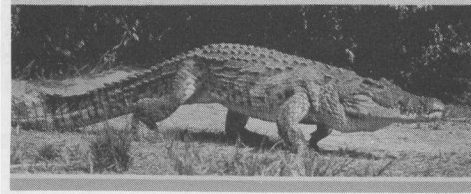
Panther

CONVENTIE VAN WASHINGTON

Informatiebrochure
gerealiseerd door het
Ministerie van Landbouw
en World Wildlife Fund-Belgium v.z.w.

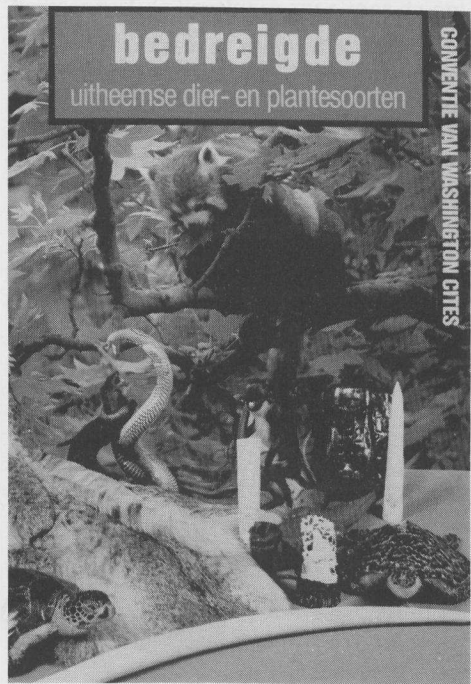

Boven: Informatiebrochure over de Conventie van Washington, gerealiseerd door het ministerie van Landbouw in België en World Wildlife Fund-Belgium vzw.

Onder: 'Bedreigde Uitheemse Dier- en Plantesoorten, Conventie van Washington CITES', een uitgave van het ministerie van Landbouw en Visserij, postbus 20 401, 2500 EK 's-Gravenhage, 070 - 792 062.

bedreigde uitheemse dier- en plantesoorten

CONVENTIE VAN WASHINGTON CITES

en bewerkt door de Wildlife Trade Monitoring Unit (WMTU), een onderdeel van de Conservation Monitoring Centre (CMC) van IUCN in Cambridge, Engeland.

Behalve de handelsstatistieken van de regeringen ontvangt de WMTU ook informatie van de IUCN/WWF TRAFIC-organisaties in verscheidene landen (TRAFFIC = Trade Records Analysis of Flora and Fauna in Commerce).

Resultaten

CITES heeft een vergaande controle op de handel in wilde dieren en planten tot stand gebracht en deze controle wordt nog steeds verbeterd, omdat er voortdurend aan gewerkt wordt om oplossingen te vinden voor mazen in de wet en tegenstrijdigheden die blijken uit de analyse van im- en exportgegevens tegen te gaan. De jaarlijkse rapporten van de lidstaten en de stroom van documentatie worden steeds beter en helpen om CITES steeds effectiever te maken.

Veel exporterende landen ontwikkelen betere controle mogelijkheden op de exploitatie van hun natuurlijke hulpbronnen en verbeteren hun nationale wetgeving om CITES toe te passen.

Veel handelaren in 'wildlife', die aanvankelijk CITES argwanend bekeken, geven nu hun medewerking, omdat ze begrijpen dat een goed gecontroleerde handel ook in hun

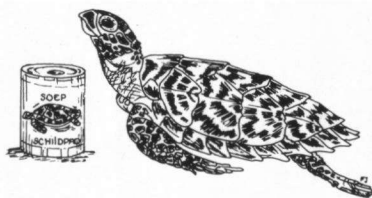
belang is. Sommigen geven zelfs financiële steun aan onderzoek en projecten.

Fondsen

Het CITES-secretariaat wordt gefinancierd door de bijdragen van de lidstaten. Er zijn echter voortdurend extra fondsen nodig voor een groot aantal speciale projecten, zoals het samenstellen van een determinatie-handboek om het douanepersoneel te helpen bij het herkennen van beschermde soorten.

Steun van het publiek

Zoals de meeste wetten en verdragen heeft ook CITES de actieve steun nodig van het publiek. De conventie is niet bedoeld om alle handel in natuurproducten te verbieden, maar om te voorkomen dat de handel er de oorzaak van is dat dieren of planten uitsterven. Handel in Lijst 1 soorten is illegaal en daarom zouden de mensen voorzichtig moeten zijn bij de aankoop van dieren en planten en natuurproducten en zij zouden zich altijd

van moeten vergewissen of wat ze kopen voorzien is van de vereiste vergunning.

Het opperhoofd Seathl (Seattle) van de Suwamish-stam uit de staat Washington schreef in 1855 in een brief aan de president van de Verenigde Staten:

'Wat is de mens zonder dieren. Als alle dieren verdwijnen, zal de mens sterven aan een gevoel van grote eenzaamheid, want wat er met de dieren gebeurt, gebeurt ook met de mens. Alle dingen hangen samen. Dat wat de aarde overkomt, overkomt ook de kinderen der aarde'.

Voor meer informatie: TRAFFIC (Nederland), postbus 7, 3700 AA Zeist, 03404-19438, telex 76122 wnf nl.

U kunt het werk van de Stichting TRAFFIC (Nederland) steunen door contact op te nemen als u over gegevens beschikt over handel in dieren en planten die uit het wild komen of als u misstanden vermoedt. De stichting is u tevens dankbaar voor financiële ondersteuning van haar activiteiten.

